

Skrivlig próvtøka, 9. flokkur
November-deseember 2010
FØROYSKT FRAMSETING

4 tímar

Næmingurin kann hava hetta uppgávuarkið alla tíðina. Loyvt er at brúka orðabøkur.

Vel eitt av hesum evnum:

- 1 Tú og eg eru ymisk (síða 2)**
- 2 Kelidjór (síða 3)**
- 3 Tryggari internetdagur (síða 4)**
- 4 Mótsetningar (síða 5)**
- 5 Humor (síða 6-7)**

1

Tú og eg eru ymisk

- Les yrkingina væl
- Hvørji sjónarmið koma fram í yrkingini?
- Sig tína hugsan um ymiskleika

“Eg eri sum eg eri”

Orð og lag: Kári Jacobsen

Summi hava fittar frøknur og krúllut hár.
Meðan onnur fáa sóljugult av sólini hvørt vár.
Tú og eg eru ymisk,
tað er okkara størsta styrki.

Niðurlag:

Eg eri sum eg eri.
Gott at ongin er púra sum eg.
Eg geri tað eg geri.
Ongin annar enn eg eri eg.

Summi dáma pitsa við leyki og fleski og ost.
Onnur halda pepperoni og soppar vera rættan kost.
Hví heldur tú summi happa
tey, sum ikki eru heilt sum tey sjálvi.

Niðurlag:

Tú og eg eru ymisk.
tað er okkara størsta styrki.

Niðurlag:

Vit eru sum vit eru.
Gott at ongin er púra sum vit.
Vit gera tað vit gera
Ongin annar enn vit eru vit.

Ongin annar er púra sum eg .....

2

Kelidjór

- Skriva um evnið

Kelidjór

myndir av alnótini

3

Tryggari internetdagur

- Les tekstin
- Sig í stuttum, hvat teksturin er um
- Hvønn týðning hevur tað, at ferðast trygt á netinum?

Týsdagin 9. februar 2010 var Tryggari internetdagur.

Hetta er eitt árligt afturvendandi tiltak, sum serliga verður hildið í ES-londum, har tað verður varpað ljós á tryggari internetnýtslu á ymiskan hátt.

Í Føroyum varpa Dátueftirlitið, Miðlaráðið og Barnabati ljós á henda dagin og heita á allar fólkkaskúlar í landinum um at vera við.

10 góð ráð um góða siðvenju á netinum

1. Gev ongantið einum, tú ikki kennir, navn og bústað tín.
2. Tú kanst hava eitt kelinavn ella geva teg út fyri at vera okkurt annað, um tú bert hevur góðar ætlanir.
3. Minst til, at tann tú kjattar við, ikki altíð er tann, hann ella hon sigur seg vera.
4. Sig ikki nakað, sum tú ikki meinar, tí tað kann enda galið, um tann tú sigur tað við, ikki skilir tað.
5. Tú mást ikki málbera teg rasistiskt, tí tað er í roynd og veru ólógligt.
6. Argá ikki nakran við útsjónd, tí tað kann vera ógvuliga særandi.
7. Lat vera við at happa ella arga onnur, tí tað kann vera ógvuliga særandi.
8. Hugsa teg um, áðrenn tú sendir ein teldupost ella eitt sms, tí tá móttakarin hevur sæð tað, vendist ikki aftur.
9. Hótt ikki onnur til stuttleika, tí tað kann vera trupult at finna útav.
10. Halt ikki onnur uttanfyri, uttan so at tú hevur eina góða grund.

Kjatta trygt

1. Set tíni mörk.
2. Tú mást ongantið hitta ein kjattvin einsamallur/einsamøll.
3. Gev ikki frá tær persónligar upplýsingar.
4. Reagera og goym prógv.
5. Tosa við onkran, tú hevur álit á.

mynd av alnótini

4

Mótsetningar

- Skriva um evnið

mynd av alnótini

- Les tekstirnar væl
- Lys tey sjónarmið, ið eru í tekstunum, og sig tína hugsan um humor og skemt

Menningarsálarfrøðingurin og humorgranskarin, Martin Fuhr, vil vera við, at børn longu um 12 ára aldur megna tilvitað at velja at hava skemtingarsemi sum lívsáskoðan.

Kanningar hansara vísa, at tey, ið duga at flenna at sær sjálvum, tilvitað royna at fáa seg sjálvan í betri lag og síggja tað stuttliga í at byrja av nýggjum, tá okkurt miseydnast. Tey hava eisini ein fyrimun í samstarvi við onnur, bæði í skúla og á arbeiðspláss. Millum annað tí, at tey eru eggjandi, motiverandi.

Í einum parti av kanningini tóku bæði børn og foreldur lut. Tað vísti seg at vera greitt samband millum skemtingarsemi hjá børnum og foreldrum.

Hann heldur tí, at antin hava børnini arvað eginleikan at hava ans fyri tí skemtiliga, ella eru tey meira ella minni tilvitað ald upp til at hava ans fyri skemtingarsemi. Martin Fuhr heldur tað vera sannlíkt, at um børn verða lærd, at skemtingarsemi er hent amboð at hava sum hjálp gjøgnum lívið, so mennist hesin ansur í barninum.

Kanningar hjá øðrum vísa, at bert 20% av evnunum til skemtingarsemi kunnu greinast sum genetisk, restin er tillærd.

So kanska er hetta eins neyðugt at læra, sum tað er at læra at lesa og rokna.

Tó skal sigast, at granskarar eisini eru komnir eftir, at tað als ikki er gott, um vit goyma okkum og okkara lága sjálvsvirði aftan fyri skemtið. Tað er ikki ókent, at vit skemta við t.d. okkara vekt, útsjónd og evnum.

At skemtast við at gera gjøldur burtur úr øðrum fólki og gera tey til láturs, má als ikki verða góðtikið. Tað sigur seg sjálvt.

Úr: Kristeligt Dagblad juni 2006

Tað ber til at bera humor saman við stoytdoyvaran í einum bili. Hevur ein humoristiskan sans, koyrir ein lættari víðari, tá lívsins vegur er óslættur. Hevur ein ongan humoristiskan sans, forplanta allir stoytirnir seg beinleiðis í likamið og pína okkum.

*Sven Svebak, hevur granskað sambandið millum humor og sjúku.
(KD, juni 2006)*

mynd av alnótini

BÓNDIN
Ein bóndi arbeiðir í veltuni, tá tvær gentur
koma framvið. - Náa vit bussin klokkan fýra, um
vit ganga eftir børnum? - Ja, og um tarvurin sær
tykkum, náa tit eisini bussin kl. trý!

KAFFI
Rørir tú í kaffikoppinum við høgru ella
vinstri hond?
Høgru!
Orginalt!
Sjálvur brúki eg eina skeið....

SVISKUR

Lærarin: - Karl, kanst tú siga mær, hvat ið seks mínus
seks er?

Karl: - Tað veit eg ikki.

Lærarin: - Men um vit hava seks sviskur, og tú etur seks,
hvat hava vit so eftir?

Karl: - Steínarnar.

